

Психологічна і правова допомога онлайн упродовж першого року після повномасштабного вторгнення РФ в Україну

Частина I. Короткий огляд потреб надавачів
психологічної та правової допомоги та викликів,
що стоять перед ними

EASTERN PARTNERSHIP
CIVIL SOCIETY FORUM

Funded by
the European Union

Цю публікацію створено за фінансової підтримки Європейського Союзу. Його зміст є виключною відповідальністю ГО «Вектор прав людини» і не обов'язково відображає погляди Європейського Союзу.

Психологічна і правова допомога онлайн упродовж першого року після повномасштабного вторгнення РФ в Україну. Короткий огляд потреб надавачів психологічної та правової допомоги. Частина 1. / Рибак В. — Київ: ГО «Вектор прав людини», 2023. — 36 с.

Авторка дослідження: Валерія Рибак

Дизайн: Марина Крутько

Літературне редагування: Мирослава Косар

У цій публікації надається короткий огляд потреб українських надавачів психологічної та правової допомоги та викликів, що стоять перед ними в умовах війни РФ проти України. Інформація підготовлена за результатами опитування, що на початку 2023 року провела ГО «Вектор прав людини» серед представників(-ць) державного і недержавного секторів, які надають психологічну та/або правову допомогу в умовах війни після повномасштабного вторгнення РФ на територію України.

Ця публікація буде корисна представникам(-цям) онлайн-ових ліній допомоги, представникам українських та закордонних громадських організацій, органів державної влади, місцевого самоврядування, донорських організацій, адвокатам(-кам), юристам(-кам), медіаторам(-кам), психологам(-гиням), психотерапевтам(-кам), представникам(-цям) медичної спільноти, соціальним працівникам(-цям), дослідникам(-цям) та іншим зацікавленим.

У публікації використано фото з сайту https://www.canva.com/uk_ua

ЗМІСТ

Вступ	4
Методологія.....	8
1. Старт ліній, ініціатив допомоги	10
2. Види допомоги	12
3. Способи комунікації зі заявниками(-цями) для надання допомоги	14
4. Територіальне покриття надання допомоги	15
5. Групи людей, яким надають допомогу провайдери...	17
6. Строки роботи провайдерів допомоги.....	21
7. Виклики, що постають у діяльності провайдерів	23
8. Допомога, яку потребують команди провайдерів	29

ВСТУП

Наша громадська організація «Вектор прав людини» після 24 лютого 2022 року, як і багато інших організацій, дуже швидко переформатувала свою роботу. Проаналізувавши де та як будемо найкорисніші, ми організували онлайнкову «Лінію психологічної та правової допомоги ГО «Вектор прав людини», яка розпочала свою діяльність 12 квітня 2022 року як реакція на наслідки повномасштабного вторгнення РФ на територію України. Спочатку вона мала назву «Психологічна та правова допомога для людей з інвалідністю в умовах воєнного стану», відображаючи нашу основну цільову аудиторію. Реагуючи на запити, ми розширили згодом коло людей, яким надаємо допомогу, адже кількість потерпілих від війни, на жаль, щодня збільшується.

Цей рік нагадує усім нам дуже швидкий біг з багатьма перешкодами. Під час нього часто-густо важко побачити, хто біжить поряд даліше, аніж на відстані витягнутої руки, — які перед нами постають виклики і що можна зробити більш корисного в цій ситуації. Так, часто схожий вид допомоги може одночасно надаватись багатьма організаціями й ініціативами, але кожна з них має особливі та важливі напрацювання. Розуміючи загальну картину, можна об'єднувати зусилля, аналізувати різні практики, аби краще допомогти тим, хто цього потребує.

Саме тому на початку 2023 року команда ГО «Вектор прав людини» опитала представників(-ць) ініціатив, організацій, установ, окремих спеціалістів(-ок), активістів(-ок), які надають психологічну та правову допомогу. Також команда провела важливу дводенну конференцію «Психологічна та правова допомога потерпілим від війни: рік після повномасштабного вторгнення РФ в Україну та сучасні виклики» 17 та 18 лютого за участі українських та закордонних спікерів та спікерок та 117 учасників та учасниць з України та з-за кордону

з різних професійних спільнот: юридичної, психотерапевтичної, медичної та інших, які представляли як державні органи, так і громадські організації¹.

Конференція допомогла багатьом обміняти досвідом, налагодити нові партнерства, подивитись під новим кутом на свою діяльність, проаналізувати виклики, які постали перед представниками(-цями) різних спільнот, свої та напрацювання інших протягом цього надскладного кризового періоду, знайти нові рішення та надихнутись прикладом одне одного. Адже в Україні та закордоном люди роблять неймовірні справи, які допомагають дуже багатьом людям і наближають нашу Перемогу.

Ми хотіли б поширити важливі досвіди психологічної та правової допомоги онлайн в умовах війни РФ проти України та поділитись оглядом потреб українських провайдерів психологічної та правової допомоги і викликів, що постали перед ними. Саме тому ми підготували публікацію «Психологічна і правова допомога онлайн упродовж першого року після повномасштабного вторгнення РФ в Україну», яка складається з двох частин:

- «Частина I. Короткий огляд потреб надавачів психологічної та правової допомоги та викликів, що стоять перед ними»²;

1 «Успішно відбулась конференція «Психологічна та правова допомога потерпілим від війни: рік досвіду після повномасштабного вторгнення РФ в Україну та сучасні виклики» / сайт ГО «Вектор прав людини» — <https://hrvector.org/podiyi/23-02-21-k-17-18>

2 Психологічна і правова допомога онлайн упродовж першого року після повномасштабного вторгнення РФ в Україну. Короткий огляд потреб надавачів провайдерів психологічної та правової допомоги та викликів, що стоять перед ними. Частина 1 / Рибак В. — Київ: ГО «Вектор прав людини», 2023. — <https://hrvector.org/zviti/23-03-15-1>

- «Частина II. Довідник провайдерів, які надають психологічну та правову допомогу постраждалим від війни РФ проти України»³.

Підготовлені публікації можуть допомогти:

- забезпечити краще надання допомоги людям, які постраждали від війни в Україні, наприклад, надавши корисні лінки про різні ініціативи;
- знайти лінію або ініціативу, яка допоможе отримати потрібну допомогу;
- знайти партнерів для співпраці в Україні та закордоном;
- поширити свій досвід в Україні та закордоном;
- узагальнити та зберегти свій досвід допомоги;
- шукати спільні рішення в умовах нових викликів, що постають у роботі;
- розробляти та проводити подальші поглиблені дослідження.

Перша частина підготовлена у формі звіту за результатами дослідження, друга — у формі довідника, який можуть використовувати не лише спеціалісти і спеціалістки, які надають допомогу, а й люди, які шукають допомогу для себе чи своїх близьких та знайомих.

Запрошуємо активно використовувати та поширювати обидві публікації.

3 Психологічна і правова допомога онлайн упродовж першого року після повномасштабного вторгнення РФ в Україну. Довідник провайдерів, які надають психологічну та правову допомогу постраждалим від війни РФ проти України. Частина 2 / Рибак В., Бондаренко О. — Київ: ГО «Вектор прав людини», 2023. — <https://hrvector.org/publikacziyi/23-03-15-2>

Висловлюю щирю подяку команді ГО «Вектор прав людини», психологам, психологиням, адвокаткам, операторам — усім, хто спільними зусиллями допомагає пережити ці страшні події і наближає Перемогу України!

Разом ми сильніші!

*Валерія Рибак,
директорка ГО «Вектор прав людини»*

МЕТОДОЛОГІЯ

У цій публікації наведено окремі результати і висновки опитування, що проведене ГО «Вектор прав людини» для підготовки публікацій про ініціативи, що надають психологічну та/або правову допомогу в умовах війни РФ проти України.

Основні завдання опитування:

- А) зібрати досвіди надання психологічної та правової допомоги онлайн в умовах війни РФ проти України;
- Б) провести короткий огляд потреб українських надавачів психологічної та правової допомоги та викликів, що постали перед ними.

Опитування проводилось онлайн за допомогою опитувальника⁴, підготовленого для цього дослідження. У відповідях респонденти(-ки) мали змогу описати свою діяльність, досягнення та виклики, що постали в 2022 році, а також допомогу, яку вони потребують для продовження та вдосконалення діяльності.

Опитування проводилось з 17 січня до 5 лютого 2023 року. Команда ГО «Вектор прав людини» не ставила за мету отримати відповіді від усіх або більшості надавачів психологічної та правової допомоги онлайн. Ми доклали зусиль, аби максимально поінформувати ініціативи та лінії допомоги, що працювали в період після повномасштабного вторгнення про проведення цього опитування. Оголошення про опитування було розміщено на інформаційних майданчиках ГО «Вектор прав

4 Ознайомитись з опитувальником можна за посиланням: <https://bit.ly/3QOQfnw>

людини»⁵, інформаційних порталах «Гурт»⁶ та «Громадський Простір»⁷. Було надіслано в зверненнях партнерам, медіа, до всіх обласних державних адміністрацій, запрошуючи взяти участь в опитуванні та/або поширити оголошення.

Усього отримано 43 відповіді: 32 відповіді надійшли через онлайн-форму та 11 відповідей надійшли електронним листом. Респонденти(-ки) представили у опитуванні різні види онлайн-психологічної та правової допомоги, що надають державні органи, установи, громадські об'єднання, фонди та окремі приватні особи. У 7 відповідях від державних органів місцевої влади та органів місцевого самоврядування йшлося про відсутність таких ліній, ініціатив допомоги чи про поширення запрошення до опитування. **Отже, у цьому звіті 100% вважаються 36 відповідей.**

Державний сектор

16 відповідей (44%)

державні та комунальні установи	10
органи виконавчої влади	4
органи місцевого самоврядування	1
представник Урядового уповноваженого в обласній адміністрації	1

Недержавний сектор

20 відповідей (56%)

громадські організації	12
окремі приватні особи	4
благодійні фонди	3
фізична особа-підприємець	1

5 Посилання на сайт та сторінки соціальних мереж ГО «Вектор прав людини» — <https://hrvector.org/contact>

Приклади опублікованих анонсів:

<https://hrvector.org/podiyyi/23-01-19-publ>; <https://bit.ly/3D1Dmkj>;
<https://fb.me/e/2EpdBCCiN>; <https://bit.ly/3XjSBML>; <https://bit.ly/3XchKsA>;
<https://bit.ly/3jFdYKL>

Тільки зазначені публікації отримали охоплення — 102 035 інтернет-користувачів(-ок).

6 <https://gurt.org.ua/news/informator/83727/>

7 <https://www.prostir.ua/?news=dodajtk-svoyu-initsiatyvu-pro-nadannya-onlajnovoji-psyhologichnoji-ta-pravovoji-dopomohy-v-umovah-vijny-do-zbirky-publikatsiji>

Здебільшого в ініціативах для надання допомоги залучені спеціалісти(-ки) у сфері права, психології та психотерапії (33 відповіді), але також представлені описи ініціатив волонтерської спільноти про надання психоемоційної підтримки, приватних осіб про громадські активності у формі взаємопідтримки і намаганнями поділитись власним досвідом у вирішенні правових питань.

Детальний опис ініціатив, що представлені в опитуванні, надано в другій частині публікації «Психологічна і правова допомога онлайн протягом першого року після повномасштабного вторгнення РФ в Україну. Частина II. Довідник провайдерів, які надають психологічну та правову допомогу постраждалим від війни РФ проти України»⁸.

1. Старт ліній, ініціатив допомоги

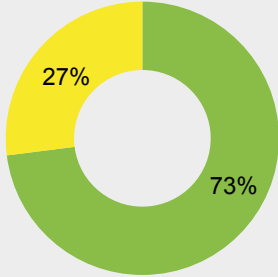
Більшість провайдерів, що взяли участь в опитуванні, організовані як реакція на повномасштабне вторгнення РФ на територію України та створені після 24 лютого 2022 року. Лінії та ініціативи, які функціонували до цього дня, розширили свою діяльність, зокрема збільшивши коло питань, за якими надають допомогу, коло бенефіціарів чи кількість звернень, які опрацьовують.

Початок діяльності провайдерів відображено у рисунку.

після 24 лютого 2022 року	20 (56%)
до 24 лютого 2022 року	16 (44%)

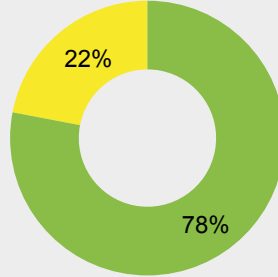
⁸ Психологічна і правова допомога онлайн упродовж першого року після повномасштабного вторгнення РФ в Україну. Довідник провайдерів, які надають психологічну та правову допомогу постраждалим від війни РФ проти України. Частина 2 / Рибак В., Бондаренко О. — Київ: ГО «Вектор прав людини», 2023. — <https://hrvector.org/publikacziyi/23-03-15-2>

Психологічна допомога
15 (42%)

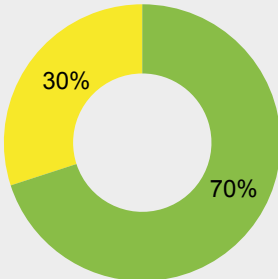
- Виключно психологічна допомога – 11 (73%)
- психологічна та інша допомога, послуги – 4 (27%)

Правова допомога
9 (25%)

- Виключно правова допомога – 7 (78%)
- правова та інша допомога, послуги – 2 (22%)

Психологічна і правова допомога
12 (28%)

- Виключно психологічна і правова допомога – 7 (70%)
- психологічна, правова та інша допомога, послуги – 3 (30%)

Психоемоційна допомога
2 (6%)

2. Види допомоги

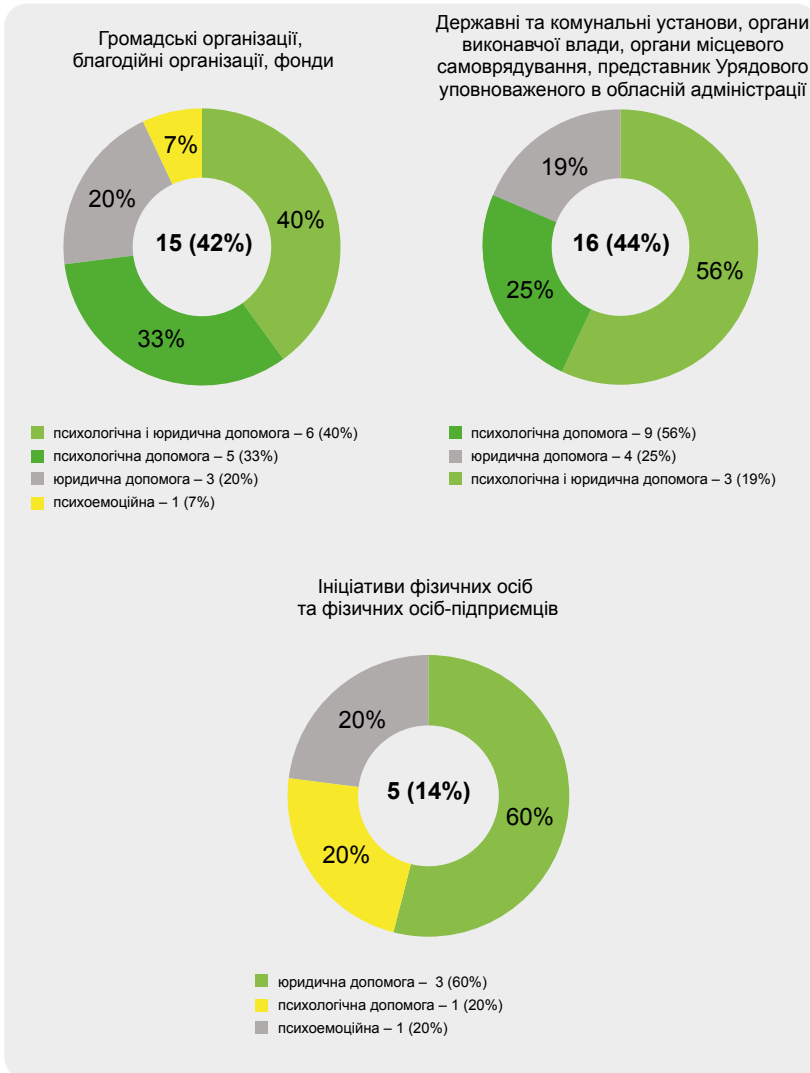
Більшість провайдерів, представлені в опитуванні, спеціалізуються на психологічній допомозі 15 (42%), правову допомогу надають – 9 (25%), комплексну – психологічну і правову надають – 10 (28%).

Психологічна та правова допомога, яка надається опитаними провайдерами у деяких випадках поєднується з іншими видами допомоги, як-от:

- гуманітарна,
- медична,
- освітня,
- інформаційна,
- допомога, пов'язана з соціальним захистом населення.

Автори створення ініціатив і ліній допомоги, а також види надання допомоги:

3. Способи комунікації зі заявниками(-цями) для надання допомоги

Ініціативи, описані респондентами(-ками), надають допомогу різними способами, зокрема надаючи разові консультації або тривалу допомогу, взаємодіючи з людиною безпосередньо або створюючи певний онлайн-продукт.

У 33 (92%) випадках з 36 респонденти(-ки) описали ініціативи, де людина може отримати допомогу юридичну чи психологічну, поспілкувавшись з відповідним спеціалістом(-кою):

- ініціативи, лінії допомоги приймають звернення за допомогою телефонних дзвінків – 20 (56% всіх відповідей);
- є можливість зателефонувати та інші способи звернення, наприклад, за допомогою чат-ботів, месенджерів, гугл-форм, електронної пошти – 8 (22%);
- відсутня можливість зателефонувати, але можна звернутись через чат-бот, месенджери, гугл-форму та надалі отримати консультацію – 5 (14%).

Три відповіді про чат-бот, завдяки якому за допомогою алгоритмів можна знайти шаблонну відповідь на правові питання для українок(-ців), змушених рятуватись від наслідків війни за кордоном; влог у YouTube, де у декількох відео приватна особа записує власні рекомендації на актуальні правові питання; Facebook-сторінку, де ведеться блог про громадський активізм та надається взаємодопомога, аби подолати наслідки війни.

4. Територіальне покриття надання допомоги

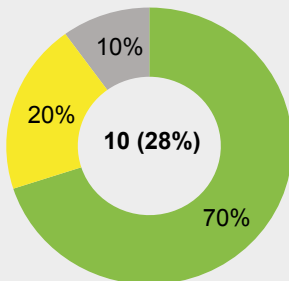
Більшість надавачів психологічної та правової допомоги, які взяли участь в опитуванні, надають допомогу заявникам(-цям) зі всієї території України 25 (69% всіх опитаних), з них більше половини 16 (64% ініціатив, які надають допомогу заявникам(-цям) зі всієї території України) відносяться до недержавного сектору. Водночас часто їхня допомога поширюється і на заявників(-ць), які перебувають за кордоном, окремі провайдери визначають пріоритетні регіони, але не обмежуються ними.

У більше половини випадків 17 (47%) лінії, ініціативи допомоги приймають звернення та надають допомогу заявникам(-цям), які перебувають за кордоном. У цьому випадку здебільшого це ініціативи, що засновані, громадськими, благодійними організаціями, фондами, приватними особами. Як вже зазначалось, ці ініціативи поєднують надання допомоги на всій території України.

Менше третини онлайн-ліній допомоги поширюють свою діяльність на окремі регіони. Здебільшого вони належать до державного сектору.

10 (28% всіх відповідей) надавачів допомоги визначають окремі регіони, на які поширюється їхня допомога.

Зазначені області: Харківська, Хмельницька (2), Вінницька (2), Київська, Львівська, Одеська, Івано-Франківська, Дніпропетровська та Сумська.

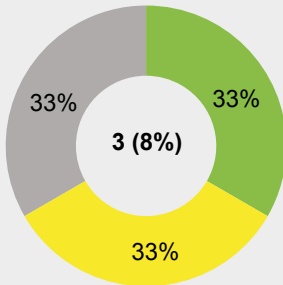

- державні та комунальні установи, органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, представник Урядового уповноваженого в обласній адміністрації — 7 (70%)
- громадські організації — 2 (20%)
- волонтерська ініціатива — 1 (10%)

Вид допомоги:

- психологічна допомога — 7 (70%);
- психологічна і правова допомога — 2 (20%);
- правова допомога — 1 (10%)

Три (8%) надавачі допомоги зазначають, що мають пріоритетні регіони, проте також можуть надавати допомогу людям на всій території України та за кордоном. Зазначені області: Дніпропетровська (2), Полтавська область, Донецька, Київська та Львівська.

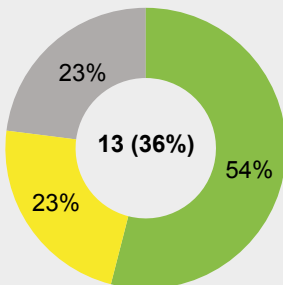

- комунальна установа — 1 (33%)
- громадська організація — 1 (33%)
- ініціатива фізичної особи — 1 (33%)

Вид допомоги:

- правова допомога — 2 (67%);
- психологічна допомога — 1 (33%)

13 (36%) ініціатив допомагають заявникам(-цям) на всій території України та за кордоном

- громадські організації, благодійні організації, фонди — 7 (54%)
- державні, комунальні установи — 3 (23%)
- ініціативи фізичних осіб, фізичної особи підприємця — 3 (23%)

Вид допомоги:

- психологічна допомога — 5 (38%);
- правова допомога — 4 (31%);
- психологічна і правова допомога — 3 (23%);
- психоемоційна — 1 (8%)

1 (3% всіх ініціатив) громадська організація, що надає психологічну і юридичну допомогу допомагає тільки українцям та українцям, які перебувають закордоном.

5. Групи людей, яким надають допомогу провайдери

Відповідаючи на запитання про те, кому надається допомога, респонденти(-ки) могли обрати один або декілька зі запропонованих варіантів, а також вказати свій.

Насамперед увага ліній та ініціатив допомоги зосереджена на внутрішньо переміщених особах (64%), а також загалом особам, які постраждали від війни в Україні без певної деталізації (64%). 10 (28%) ініціатив та ліній допомоги не обирали загальну категорію «Люди, які постраждали від війни в Україні», а визначали певну цільову аудиторію, якій надають допомогу.

Бенефіціари ініціатив та ліній допомоги, що взяли участь в опитуванні, % всіх опитаних

* постраждали від сексуального насильства; самотні люди, які перебувають у соціальній ізоляції; волонтери й волонтерки; представники(-ці) громадських організацій і фондів; усі, хто потребує правової консультації; люди з психічними і поведінковими розладами; родини полонених, родини зниклих безвісти та люди, які пережили полон; ветерани і члени їхніх родин, сім'ї загиблих захисників(-ць), полонених і зниклих безвісти; люди з суїцидальною поведінкою; постраждали від гендерно зумовленого насильства; населення деокупованої території; свідки чи постраждали від насильства або загрози вчинення такого насильства.

Бенефіціари ліній, ініціатив з надання психологічної допомоги, % всіх ініціатив цієї категорії	
люди, які постраждали від війни в Україні	13 (87%)
внутрішньо переміщені люди	12 (80%)
родини військових	11 (73%)
люди з інвалідністю	10 (67%)
люди, які втратили домівки внаслідок воєнних дій	9 (60%)
люди, які отримали травми внаслідок воєнних дій	9 (60%)
військові	9 (60%)
маломобільних груп населення	9 (60%)
діти	9 (60%)
люди похилого віку	8 (53%)
ЛГБТІК+	5 (33%)
інші: ветерани і члени їхніх родин, сім'ї загиблих захисників(-ць), полонених і зниклих безвісти, люди з психічними та поведінковими розладами, постраждали від гендерно зумовленого насильства, населення деокупованої території, люди з суїцидальною поведінкою	5 (33%)

Бенефіціари ліній, ініціатив з надання правової допомоги, % всіх ініціатив цієї категорії	
внутрішньо переміщені люди	6 (67%)
люди, які постраждали від війни в Україні	5 (56%)
родини військових	5 (56%)
люди з інвалідністю	4 (44%)
люди похилого віку	4 (44%)
люди, які втратили домівки внаслідок воєнних дій	4 (44%)
ЛГБТІК+	4 (44%)
люди, які отримали травми внаслідок воєнних дій	3 (33%)

Бенефіціари ліній, ініціатив з надання правової допомоги, % всіх ініціатив цієї категорії	
військові	3 (33%)
маломобільних груп населення	3 (33%)
діти	1 (11%)
інші: волонтери, представники(-ці) громадських організацій, фондів, кожній людині, якій потрібна правова консультація	2 (22%)

Бенефіціари ліній, ініціатив з надання психологічної і правової допомоги, % всіх ініціатив цієї категорії	
внутрішньо переміщені люди	5 (50%)
люди, які постраждали від війни в Україні	5 (50%)
родини військових	5 (50%)
військові	4 (40%)
люди, які отримали травми внаслідок воєнних дій	4 (40%)
люди з інвалідністю	4 (40%)
люди похилого віку	4 (40%)
діти	4 (40%)
люди, які втратили домівки внаслідок воєнних дій	3 (30%)
ЛГБТК+	2 (20%)
маломобільних груп населення	2 (20%)
інше: постраждали від сексуального насильства, волонтери, родини полонених, родини зниклих безвісти та люди, які пережили полон, свідки чи постраждали від насильства або загрози вчинення такого насильства	5 (50%)

Бенефіціари ліній, ініціатив з надання психоемоційної допомоги, % всіх ініціатив цієї категорії	
люди з інвалідністю, люди похилого віку, самотні люди та люди, які перебувають у соціальній ізоляції	1 (50%)
не визначене коло осіб	1 (50%)

6. Строки роботи провайдерів допомоги

У межах опитування ми запропонували респондентам(-кам) відповісти на відкрите запитання, як довго, на їхню думку, буде актуальна робота лінії, ініціативи допомоги, що вони представляють. Більшість вважають, що психологічна та правова допомога потрібна цільовим аудиторіям, з якими вони працюють як під час воєнного стану, так і тривалий час після війни.

Лінії, ініціативи з надання психологічної допомоги, % всіх ініціатив цієї категорії	
Протягом воєнного стану та тривалий час після війни	8 (53%)
протягом воєнного стану	2 (13%)
завжди	2 (13%)
протягом воєнного стану та 1 рік після війни	1 (7%)
1–5 років	1 (7%)
10 років	1 (7%)

Лінії, ініціативи з надання правової допомоги, % всіх ініціатив цієї категорії	
протягом воєнного стану та 1 рік після війни	2 (22%)
протягом воєнного стану	1 (11%)
завжди	3 (33%)
протягом воєнного стану та тривалий час після війни	2 (22%)
не надали відповідь	1 (11%)

Лінії, ініціативи з надання психологічної і правової допомоги, % всіх ініціатив цієї категорії	
протягом воєнного стану та 1 рік після війни	1 (10%)
3 роки	1 (10%)
протягом воєнного стану та тривалий час після війни	5 (50%)
завжди	1 (10%)
не надали відповідь	2 (20%)

Лінії, ініціативи з надання психоемоційної допомоги, % всіх ініціатив цієї категорії	
протягом воєнного стану та доки не зникне запит	1 (50%)
не надали відповідь	1 (50%)

Ми попросили також поділитись планами щодо строку продовження діяльності лінії, ініціативи допомоги, що вони представляють. Здебільшого респонденти(-ки) активно налаштовані продовжувати діяльність, хоч наразі й не можуть визначитись з конкретними строками.

Громадські організації, благодійні фонди, % всіх ініціатив цієї категорії	
важко визначити, але припинення діяльності наразі не планується	6 (40%)
постійно	4 (27%)
1 рік (поточний 2023) та доки буде фінансування	2 (13%)
1–5 років	1 (7%)
протягом воєнного стану	1 (7%)
не надали відповідь	1 (7%)
Державні та комунальні установи, органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, представник Урядового уповноваженого в обласній адміністрації, % всіх ініціатив цієї категорії	
постійно	4 (25%)
1 рік (поточний 2023)	2 (13%)
доки буде фінансування	1 (6%)
важко визначити, але припинення діяльності наразі не планується	1 (6%)
протягом воєнного стану	1 (6%)
не надали відповідь	7 (44%)
Індивідуальні ініціативи фізичних осіб, фізичних осіб підприємців, % всіх ініціатив цієї категорії	
важко визначити, але припинення діяльності наразі не планується	3 (60%)
постійно	1 (20%)
протягом воєнного стану	1 (20%)

Лінії, ініціативи з надання психологічної допомоги, % всіх ініціатив цієї категорії	
важко визначити, але припинення діяльності наразі не планується	5 (33%)
постійно	4 (27%)
1 рік (поточний 2023)	2 (13%)
1–5 років	1 (7%)
доки буде фінансування	1 (7%)
не надали відповідь	2 (13%)

Лінії, ініціативи з надання правової допомоги, % всіх ініціатив цієї категорії	
постійно	3 (33%)
важко визначити, але припинення діяльності наразі не планується	3 (33%)
протягом воєнного стану	1 (11%)
не надали відповідь	2 (22%)

Лінії, ініціативи з надання психологічної і правової допомоги, % всіх ініціатив цієї категорії	
постійно	2 (20%)
протягом воєнного стану	2 (20%)
1 рік (поточний 2023) та доки буде фінансування	2 (20%)
важко визначити, але припинення діяльності наразі не планується	1 (10%)
не надали відповідь	3 (30%)

Лінії, ініціативи з надання психоемоційної допомоги, % всіх ініціатив цієї категорії	
важко визначити, але припинення діяльності наразі не планується	2 (100%)

7. Виклики, що постають у діяльності провайдерів

У межах опитування на відкрите запитання про те, що для роботи команд провайдерів допомоги в умовах воєнного стану є найбільшим викликом, більшість респондентів(-ок) відповіли,

що для них це відключення світла, професійне вигорання, забезпечення інформування про свою діяльність і залучення цільової аудиторії.

Лінії, ініціативи з надання психологічної допомоги, % всіх ініціатив цієї категорії	
інформування про діяльність та залучення клієнтів(-ок)	5 (33%)
професійне вигорання	4 (27%)
відключення світла	3 (20%)
отримання довіри клієнтів	2 (13%)
навчання команди	2 (13%)
збільшення кількості звернень людей з психіатричними діагнозами або потребують діагностики психіатра	2 (13%)
збільшення кількості звернень	1 (7%)
робота з невизначеною втратою (якщо людина зникла безвісти)	1 (7%)
недостатнє фінансування	1 (7%)
налагодження багаторівневої допомоги клієнтам(-кам) за участі різних служб, сервісів, органів	1 (7%)
немає викликів	1 (7%)
не надали відповідь	2 (13%)

Лінії, ініціативи з надання правової допомоги, % всіх ініціатив цієї категорії	
задоволення запитів клієнтів(-ок)	3 (33%)
відключення світла	3 (33%)
будування партнерств	1 (11%)
інформування про діяльність та залучення клієнтів(-ок)	1 (11%)
професійне вигорання та мотивація команди	1 (11%)
відновлення документів на нерухоме майно на територіях, які окупувала РФ	1 (11%)
психоемоційний стан клієнтів	1 (11%)
немає викликів	1 (11%)
надання належної допомоги людям з інвалідністю	1 (11%)
не надали відповідь	1 (11%)

Лінії, ініціативи з надання психологічної і правової допомоги, % всіх ініціатив цієї категорії	
професійне вигорання	4 (40%)
інформування про діяльність та залучення клієнтів(-ок)	3 (30%)

Лінії, ініціативи з надання психологічної і правової допомоги, % всіх ініціатив цієї категорії	
відключення світла	2 (20%)
збільшення кількості звернень	2 (20%)
задоволення запитів клієнтів(-ок)	2 (20%)
недостатнє фінансування	2 (20%)
отримання довіри клієнтів(-ок)	1 (10%)
навчання команди	1 (10%)
надання належної допомоги людям з інвалідністю	1 (10%)
не надали відповідь	1 (10%)

Лінії, ініціативи з надання психоемоційної допомоги, % всіх ініціатив цієї категорії	
відключення світла	1 (50%)
мотивація клієнтів(-ок)	1 (50%)

Громадські організації, благодійні фонди, % всіх ініціатив цієї категорії	
відключення світла	5 (33%)
збільшення кількості звернень	3 (20%)
професійне вигорання та мотивація команди	4 (27%)
інформування про діяльність та залучення клієнтів(-ок)	4 (27%)
збільшення кількості звернень людей з психіатричними діагнозами або потребують діагностики психіатра	2 (13%)
недостатнє фінансування	2 (13%)
отримання довіри клієнтів	2 (13%)
навчання команди	1 (7%)

відновлення документів на нерухоме майно на територіях, що окупувала РФ	1 (7%)
робота з невизначеною втратою (якщо людина зникла безвісти)	1 (7%)
налагодження багаторівневої допомоги клієнтам(-кам) за участі різних служб, сервісів, органів	1 (7%)
психоемоційний стан клієнтів	1 (7%)
не надали відповідь	2 (13%)
Державні та комунальні установи, органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, представник Урядового уповноваженого в обласній адміністрації, % всіх ініціатив цієї категорії	
професійне вигорання	5 (31%)
задоволення запитів клієнтів(-ок)	3 (19%)
відключення світла	3 (19%)
інформування про діяльність та залучення клієнтів(-ок)	3 (19%)
налагодження багаторівневої допомоги клієнтам(-кам) за участі різних служб, сервісів, органів	1 (6%)
отримання довіри клієнтів	1 (6%)
навчання команди	1 (6%)
немає викликів	1 (6%)
не надали відповідь	3 (19%)
Індивідуальні ініціативи фізичних осіб, фізичних осіб підприємців, % всіх ініціатив цієї категорії	
задоволення запитів клієнтів(-ок)	2 (40%)
відключення світла	1 (20%)
навчання команди	1 (20%)
будування партнерств	1 (20%)
інформування про діяльність та залучення клієнтів(-ок)	2 (40%)
мотивація клієнтів(-ок)	1 (20%)
немає викликів	1 (20%)

Громадська організація «Вектор прав людини» провела дводенну конференцію «Психологічна та правова допомога потерпілим від війни: рік досвіду після повномасштабного вторгнення РФ в Україну та сучасні виклики» 17-18 лютого 2023 року⁹. Серед цілей заходу також були обговорення спільних викликів, що стоять перед різними провайдерами психологічної та правової допомоги та шляхів вирішення цих складних питань.

Конференцію відвідали протягом двох днів 117 учасників та учасниць з України та з-за кордону з різних професійних спільнот: юридичної, психотерапевтичної, медичної та інших, які представляли як державні органи, так і громадські організації. Більшість учасників та учасниць на заході представляли недержавний сектор. Так, у перший день, під час якого обговорювали надання правової допомоги, 18% склали учасники(-ці) з державного сектору і 82% — недержавного. На другий день, під час обговорення психологічної допомоги, державний сектор представляли 10% учасників(-ць) і відповідно недержавний – 90%.

Під час конференції ми провели опитування учасників(-ць) щодо викликів, що стоять перед ними в поточних умовах (див. рисунок).

9 «Успішно відбулась конференція «Психологічна та правова допомога потерпілим від війни: рік досвіду після повномасштабного вторгнення РФ в Україну та сучасні виклики»/сайт ГО «Вектор прав людини» — <https://hrvector.org/podiyi/23-02-21-k-17-18>

Виклики, що стоять в поточних умовах перед провайдерами психологічної, правової допомоги, які взяли участь в конференції

8. Допомога, яку потребують команди провайдерів

На відкрите запитання в межах опитування «Якої допомоги потребує ваша команда (якщо потребує) для роботи лінії допомоги / гарячої лінії?» більшість респондентів(-ок) відповіли, що для них зараз дуже потрібна допомога у поширенні інформації про діяльність для залучення клієнтів(-ок), проведенні навчань для команди за темами, у яких вони працюють, технічному забезпеченні і фінансуванні.

Допомога, яку потребують команди провайдерів, % всіх опитаних

* приміщення, засоби зв'язку і прилади, які будуть працювати незалежно від наявності електроенергії, мобільного зв'язку та інтернету, надання сучасних гаджетів.

Лінії, ініціативи з надання психологічної допомоги, % всіх ініціатив цієї категорії	
навчання для команди	3 (20%)
інформування про діяльність та залучення клієнтів(-ок)	4 (27%)
технічна підтримка	4 (27%)
обмін досвідом з колегами	1 (7%)
розширення партнерств	1 (7%)
фінансування	1 (7%)
залучення фахівців	1 (7%)
не надали відповідь	2 (13%)

Лінії, ініціативи з надання правової допомоги, % всіх ініціатив цієї категорії	
фінансування	2 (22%)
не потрібна допомога	2 (22%)
залучення фахівців	1 (11%)
розширення партнерств	1 (11%)
запобігання вигорання	1 (11%)
інформування про діяльність та залучення клієнтів(-ок)	1 (11%)
не надали відповідь	1 (11%)

Лінії, ініціативи з надання психологічної і правової допомоги, % всіх ініціатив цієї категорії	
інформування про діяльність та залучення клієнтів(-ок)	3 (30%)
обмін досвідом із колегами	2 (20%)
фінансування	2 (20%)
навчання для команди	2 (20%)
перемога	2 (20%)
запобігання вигорання	1 (10%)
розширення партнерств	1 (10%)
технічна підтримка	1 (10%)
не надали відповідь	3 (30%)

Лінії, ініціативи з надання психоемоційної допомоги, % всіх ініціатив цієї категорії	
інформування про діяльність та залучення клієнтів(-ок)	1 (50%)
не надали відповідь	1 (50%)

Громадські організації, благодійні фонди, % всіх ініціатив цієї категорії	
інформування про діяльність та залучення клієнтів(-ок)	4 (27%)
фінансування	4 (27%)
обмін досвідом з колегами	2 (13%)
навчання для команди	2 (13%)
перемога	2 (13%)
запобігання вигоранню	1 (7%)
технічна підтримка	1 (7%)
розширення партнерств	1 (7%)
не потрібна допомога	2 (13%)
не надали відповідь	3 (20%)
Державні та комунальні установи, органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, представник Урядового уповноваженого в обласній адміністрації, % всіх ініціатив цієї категорії	
технічна підтримка	4 (25%)
навчання для команди	3 (19%)
інформування про діяльність та залучення клієнтів(-ок)	2 (13%)
залучення фахівців	1 (6%)
запобігання вигоранню	1 (6%)
обмін досвідом з колегами(-жанками)	1 (6%)
не надали відповідь	4 (25%)
Індивідуальні ініціативи фізичних осіб, фізичних осіб підприємців, % всіх ініціатив цієї категорії	
Інформування про діяльність та залучення клієнтів(-ок)	2 (40%)
залучення фахівців	1 (20%)
розширення партнерств	2 (40%)
фінансування	1 (20%)

У межах опитування, проведеного серед учасників(-ць) згаданої у попередньому розділі конференції «Психологічна та правова допомога потерпілим від війни: рік досвіду після повномасштабного вторгнення РФ в Україну та сучасні виклики» 17-18 лютого 2023 року¹⁰ також було задано питання про допомогу, якої вони потребують як провайдери психологічної та/або правової допомоги. Ми отримали такі результати:

Допомога, якої потребують в поточних умовах провайдери психологічної, правової допомоги, які взяли участь в конференції

¹⁰ «Успішно відбулась конференція «Психологічна та правова допомога потерпілим від війни: рік досвіду після повномасштабного вторгнення РФ в Україну та сучасні виклики»/сайт ГО «Вектор прав людини» — <https://hrvector.org/podiyi/23-02-21-k-17-18>

Публікацію підготовлено ГО «Вектор прав людини» в межах проєкту «Психологічна та правова допомога задля реагування та пом'якшення наслідків війни в Україні», що отримує підтримку від Форуму громадянського суспільства Східного партнерства (Eastern Partnership Civil Society Forum) для членів і фінансується Європейським Союзом у межах підтримки громадянського суспільства в регіоні. У межах схеми регрантів Форум громадянського суспільства Східного партнерства (ФГС Східного партнерства) підтримує проєкти своїх членів, які сприяють досягненню місії та цілей Форуму. Гранти доступні для ОГС із країн Східного партнерства та ЄС. Ключові сфери підтримки — демократія та права людини, економічна інтеграція, навколишнє середовище та енергетика, контакти між людьми, соціальна та трудова політика.

Детальніше про ГО «Вектор прав людини» за посиланнями:

Сайт: <http://hrvector.org>

«Вектор прав людини» у Facebook:

<https://www.facebook.com/hrvector.org/>

Проєкт «Суд людською мовою» у Facebook:

<https://www.facebook.com/trialinsimplewords>

Telegram: <https://t.me/HumanRightsVector>

YouTube: <https://www.youtube.com/channel/UCqjeimokzHuf4-v6TmfXZ5w>

Instagram: https://www.instagram.com/humanrightsvector_official/

EASTERN PARTNERSHIP
CIVIL SOCIETY FORUM

Funded by
the European Union

